

Systemy chovu kráv

V našich podmienkach sa chovajú kravy v dvoch systémoch: kravy bez trhovej produkcie mlieka a kravy s trhovou produkciou mlieka.

Kravy bez trhovej produkcie mlieka zahŕňajú malú časť populácie kráv. Chovajú sa na odchov teliat pre výkrm. Do chovu kráv bez trhovej produkcie mlieka sa zaraďujú mäsové plemená hovädzieho dobytká.

Kravy s trhovou produkciou mlieka sa chovajú pre produkciu mlieka a potomstva, ako aj pre reprodukciu stáda.

Welfare kráv

Chov kráv je spojený so zabezpečením ich potrieb a etikou chovu, ktorá sa spája s pojmom welfare (pohoda, alebo blaho zvierat). Welfare kráv je stav fyzikálneho a psychologického súladu ich organizmu a prostredia, v ktorom žijú. V pasienkovom období (apríl-október) sú zvieratá vonku - na pastve, odkiaľ prijímajú najväčší podiel ich potravy a majú zabezpečený zdroj vody.

System ustajnenia

V moderných chovateľských systémoch sa aplikuje prevažne voľné ustajnenie s ležiskovými boxami. Kravy sa chovajú vo vysokých vzdušných maštaliach s automatizovaným čistením exkrementov. Kravy sa voľne pohybujú, majú dostatok krmiva a vody, ako aj voľný prístup k nim, dostatočný priestor na ležanie, majú vyhovujúcu mikroklímu, kvalitnú a bezpečnú podlahu a prechodové cesty atď.

Materiály používané na výstavbu ustajnenia alebo s ktorými môžu prísť zvieratá do styku nesmú byť pre zvieratá škodlivé a musia sa čistiť a dezinfikovať. Ustajňovacie zariadenia musia byť zostrojené tak, aby na nich neboli ostré hrany, ktoré by mohli zvieratá poraniť. Izolácia, kúrenie a vetranie budovy musia zaručovať, aby cirkulácia vzduchu, prašnosť, vlhkosť a koncentrácia plynov nebola pre zvieratá škodlivá

Označovanie kráv

Každá krava musí byť označená ušnou známkou (náušnicou). Na ušnej známke má svoje identifikačné číslo, pod ktorým je zaevidovaná v Centrálnej evidencii hospodárskych zvierat a pod ktorým vystupuje aj v celkovej evidencii na podniku.

Krmenie a napájanie kráv

Kravy travia pri žraní 5 až 7 hodín denne. Krmivá pre kravy sa v zásade delia na krmivá objemové a jadrové. Objemové krmivá sú: senáž, siláž, zelené krmivá, okopaniny a ich zvyšky. Jadrové krmivá sú: plody obilnín a ich zvyšky, plody olejnin a ich zvyšky, plody strukovín, krmne zmesi, bielkovinové koncentráty.

Pre jednotlivé kategórie kráv sa zostavujú špecializované krmne dávky. Dojnica s vysokou produkciou mlieka má inú krmnu dávku ako krava pred otelením. Základné zloženie krmnej dávky tvoria objemové krmivá, jadrové krmivá, minerálne a vitamínové doplnky. Krmivo musí byť dostupné všetkým zvieratám a je potrebné zabezpečiť plnohodnotnú krmnu dávku primeranú veku a produkcii mlieka.

Objem prijatej vody závisí od dojivosti, obsahu sušiny v krmnej dávke a vonkajšej teploty. V priemere za deň krava vypije asi 75 litrov vody. Za jednu minútu je schopná vypíť 12-20 litrov vody. Voda je pre kravy dostupná v napájačkách, ktoré sú umiestnené v blízkosti kŕmenia a v čarkárni pred dojením.

Zdravie kráv

Kravy sú na poľnohospodárskych podnikoch pod trvalým dohľadom zootechnika a veterinárneho lekára. Veľká pozornosť sa venuje preventívnej starostlivosti (vakcinácia zvierat) a pravidelnému ošetrovaniu paznechtov. Choré zvieratá sú vždy oddelené od zdravých.

Výskyt chorôb a úrazov výraznou mierou ovplyvňuje hygiena ustajňovacích priestorov, kvalita krmiva, dodržiavanie receptúr a dodržiavanie hygieny dojenia. Medzi najrozšírenejšie choroby kráv patria mastitídy. Mastitída je zápal mliečnej žľazy, ktorá spôsobuje že mlieko má zmenené vlastnosti a je nepoužiteľné pre ďalšie spracovanie.